

Handwritten text at the top of the page, including the number '2' and some illegible characters.

920229

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

1. नारायण मेघाजी लोखंडे यांनी 'बॉम्बे मिल हॅण्ड असोसिएशन' ही कामगार संघटना स्थापन करित असताना त्यांना खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तींचे सहकार्य मिळाले होते ?

- अ. केशवराव बागडे, केशवराव बोले
ब. रघु भिकाजी, गेणू बाबाजी
क. नारायण सुर्काजी, विठ्ठलराव कोरगांवकर
ड. कृष्णाजी अर्जुन केळूसकर, रामचंद्र शिंदे, नारायण पवार

- (1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि ड फक्त
(3) अ, ब आणि क फक्त (4) ब, क आणि ड फक्त

During the establishment of Labour Organisation 'Bombay Mill Hand Association' which of the following personalities supported Narayan Meghaji Lokhande ?

- a. Keshavrao Bagde, Keshavrao Bole
b. Raghu Bhikaji, Genu Babaji
c. Narayan Surkaji, Vitthalrao Korgaonkar
d. Krishnaji Arjun Keluskar, Ramchandra Shinde, Narayan Pawar

- (1) a and b only (2) b and d only
(3) a, b and c only (4) b, c and d only

2. इ.स. 1857 च्या उठावात शिंदे व निजाम यांनी भाग घेतला असता तर उठाव यशस्वी झाला असता असे _____ हा गव्हर्नर जनरल म्हणाला.

- (1) लॉर्ड डलहौसी (2) लॉर्ड रिपन
(3) लॉर्ड माऊंटबॅटन (4) लॉर्ड कॅनिंग

In 1857 uprising _____ Governor General said that, had Shinde and Nijam participated, then uprising would have been successful.

- (1) Lord Dalhousie (2) Lord Ripon
(3) Lord Mountbatten (4) Lord Canning

3. प्रार्थना समाजाबाबत पुढीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. दादोबा तर्खडकर, डॉ. आत्माराम पांडुरंग, वामन आबाजी मोडक, भाऊ महाजन, इत्यादींनी 31 मार्च 1867 रोजी मुंबई येथे प्रार्थना समाजाची स्थापना केली.
- ब. प्रार्थना समाजामार्फत 'सुबोध पत्रिका' सुरू केली.
- क. प्रार्थना समाजाच्या माध्यमातून ना. म. जोशी यांनी मजुरांची स्थिती सुधारण्यासाठी 'सोशल सर्व्हिस लीग'ची स्थापना केली.
- ड. प्रार्थना समाजाने मुंबई, सोलापूर, कोल्हापूर येथे महाविद्यालयांची स्थापना केली.

- (1) अ आणि ब फक्त
(2) ब आणि क फक्त
(3) अ, ब आणि क फक्त
(4) ब, क आणि ड फक्त

Which of the following statements are true about Prarthana Samaj ?

- a. Prarthana Samaj was established by Dadoba Tarkhadkar, Dr. Atmaram Pandurang, Vaman Abaji Modak, Bhau Mahajan, etc. on 31 March 1867 at Bombay.
- b. Prarthana Samaj started 'Subodh Patrika'.
- c. Through Prarthana Samaj N.M. Joshi established Social Service League to improve the conditions of labourers.
- d. Prarthana Samaj established colleges at Mumbai, Solapur, Kolhapur.
- (1) a and b only
(2) b and c only
(3) a, b and c only
(4) b, c and d only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

4. हिंदू महासभेच्या संदर्भातील पुढीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- अ) 9 एप्रिल, 1915 रोजी हरिद्वार येथे कासिम बाजारचे महाराज सर महिंद्रचंद नंदी यांनी हिंदू महासभेची स्थापना केल्याचे घोषित केले.
 ब) हिंदू महासभेचे अध्यक्ष बा.शि.मुंजे होते.
 क) डॉ. मुंजे, डॉ. हेडगेवार, डॉ. परांजपे यांनी नागपूरला 11 नोव्हेंबर 1923 रोजी हिंदू महासभेची शाखा सुरू केली.
 ड) 28, 29, 30 डिसेंबर 1938 मध्ये हिंदू महासभेचे भव्य अधिवेशन पुणे येथे पार पडले.
 (1) अ, ब आणि क फक्त (2) ब, क आणि ड फक्त
 (3) अ, क आणि ड फक्त (4) वरील सर्व बरोबर

Which of the following statements are true about 'Hindu Mahasabha' ?

- a) On 9 April 1915 Maharaja of Kasim Bazar, Sir Mahindra Chand Nandi announced the formation of Hindu Mahasabha at Haridwar.
 b) B.S. Munje was the President of the Hindu Mahasabha.
 c) Dr. Munje, Dr. Hedgewar, Dr. Paranjape started a branch of Hindu Mahasabha in Nagpur on 11 November 1923.
 d) 28, 29, 30 December 1938 the Grand Session of the Hindu Mahasabha was held at Pune.
 (1) a, b and c only (2) b, c and d only
 (3) a, c and d only (4) All of the above are correct

5. इ.स. 1857 च्या उठावाच्या वेळी इंग्रजांच्या कोणत्या कर्तबगार सेनानींनी महत्वाची भूमिका बजावली होती ?

- अ. नील, हॅव्लॉक
 ब. औट्रॅम, लॉरेन्स बंधू
 क. कॅम्पबेल, सर ह्यूम रोज
 ड. विल्यम डिग्बी, कॉलिन क्लार्क
 (1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त
 (3) अ, ब आणि क फक्त (4) ब, क आणि ड फक्त

During the uprising of 1857 which British Superior Military Officers played an important role ?

- a. Neill, Havelock
 b. Outram, Lawrence Brothers
 c. Campbell, Sir Hume Rose
 d. William Digby, Colin Clark
 (1) a and b only (2) b and c only
 (3) a, b and c only (4) b, c and d only

6. इ.स. 1875 मधील शेतकऱ्यांचे उठाव कोणत्या भागामध्ये झाले होते ?

- अ. भिमडी, शिरूर, पारनेर, नगर
- ब. इंदापूर, हवेली, बागलाण, सातारा
- क. तासगांव, शिराळा, जत; मलकापूर
- ड. श्रीगोंदा, कर्जत, सोलापूर, रत्नागिरी

- (1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त
(3) अ, ब आणि ड फक्त (4) क आणि ड फक्त

In which area did the peasant revolts of 1875 take place ?

- a. Bhimadi, Shirur, Parner, Nagar
  - b. Indapur, Haveli, Baglan, Satara
  - c. Tasgaon, Shirala, Jath, Malkapur
  - d. Shrigonda, Karjat, Solapur, Ratnagiri
- (1) a and b only (2) b and c only
(3) a, b and d only (4) c and d only

7. क्रांतीकारक सेनापती बापट यांनी खालीलपैकी कोणत्या चळवळी/आंदोलना मध्ये भाग घेतला होता ?

- अ. गोवा मुक्ती संग्राम
- ब. हैद्राबाद मुक्ती संग्राम
- क. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ
- ड. महाराष्ट्र - म्हैसूर-सीमा आंदोलन

- (1) अ आणि ब फक्त (2) अ, ब आणि क फक्त
(3) ब, क आणि ड फक्त (4) वरील सर्व बरोबर

In which of the following movements/agitations did Revolutionary Senapati Bapat participate?

- a. Goa Liberation Movement
- b. Hyderabad Liberation Movement
- c. Samyukta Maharashtra Movement
- d. Maharashtra - Mysore Border Agitation

- (1) a and b only (2) a, b and c only
(3) b, c and d only (4) All of the above are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

8. इ. स. 1919 मध्ये ब्रिटीश सरकारने घटनात्मक सुधारणा दिल्या कारण

- अ. क्रांतीकारकांच्या चळवळी मधून भारतीयांच्यात असंतोष वाढला
 ब. काँग्रेस व मुस्लीम लीग यांच्यातील युती
 क. जहाल व मवाळ यांच्यातील युती
 ड. पहिल्या महायुद्धाने निर्माण केलेली राजकीय परिस्थिती

- (1) अ आणि ब फक्त (2) ब आणि क फक्त
 (3) ब, क आणि ड फक्त (4) वरील सर्व बरोबर

In 1919 the British Government started the Constitutional Reforms because

- a. Increased dissatisfaction among Indians due to the revolutionary movement
 b. Alliance between Congress and Muslim League
 c. Alliance between Extremist and Moderates
 d. The political situation created by the First World War

- (1) a and b only (2) b and c only
 (3) b, c and d only (4) All of the above are correct

9. _____ यांनी स्वदेशी चळवळीचा 'श्री गणेशा' करून खादीचा पोशाख घालून सन 1877 मधील दिल्ली दरबारात हजेरी लावली.

- (1) गणेश वासुदेव जोशी (2) सीताराम हरी चिपळूणकर
 (3) न्या. के. टी. तेलंग (4) महात्मा फुले

_____ attended the Delhi Durbar in 1877, dressed in Khadi for 'Shri Ganesha' of the Swadeshi Movement.

- (1) Ganesh Vasudev Joshi (2) Sitaram Hari Chiplunkar
 (3) Justice K.T. Telang (4) Mahatma Phule

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

10. जोड्या लावा :

राष्ट्रीय सभेची अधिवेशने - ठिकाण

अध्यक्ष

अ. 1889 - पाचवे अधिवेशन - मुंबई	I. आनंदाचार्लू
ब. 1891 - सातवे अधिवेशन - नागपूर	II. शंकरन नायर
क. 1895 - अकरावे अधिवेशन - पुणे	III. विल्यम वेडरबर्न
ड. 1897 - तेरावे अधिवेशन - अमरावती	IV. सुरेन्द्रनाथ बॅनर्जी

	अ	ब	क	ड
(1)	II	IV	I	III
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	III	I
(4)	II	I	IV	III

Match the Pairs :

Sessions of the National Congress - Place

President

a. 1889 - Fifth Session - Bombay	I. Anandacharlu
b. 1891 - Seventh Session - Nagpur	II. Shankaran Nair
c. 1895 - Eleventh Session - Pune	III. William Wedderburn
d. 1897 - Thirteenth Session - Amravati	IV. Surendranath Banerjee

	a	b	c	d
(1)	II	IV*	I	III
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	III	I
(4)	II	I	IV	III

11. भारतात धवल क्रान्तीला सुरुवात _____ सालापासून करण्यात आली.

- (1) 1971   (2) 1972   (3) 1973   (4) 1974

White revolution started in India from _____ year.

- (1) 1971   (2) 1972   (3) 1973   (4) 1974

12. महाराष्ट्राच्या दख्खन पठारावर ग्रामीण भागामध्ये घर बांधणीसाठी या स्थानिक दगडाचा वापर केला जातो.

- (1) जांभा दगड   (2) संगमरवरी दगड   (3) ग्रानाईट दगड   (4) बेसॉल्ट दगड

The local rock used to construct houses in rural area on the Deccan Plateau of Maharashtra is

- (1) Laterite rock   (2) Marble rock   (3) Granite rock   (4) Basalt rock

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13. योग्य जोड्या जुळवा :

राज्य	लोकसंख्या घनता दर चौ. कि.मी. (2011)
a. हरियाणा	i. 123
b. हिमाचल प्रदेश	ii. 414
c. झारखंड	iii. 573
d. बिहार	iv. 1106

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) ii	i	iii	iv
(2) iii	i	ii	iv
(3) iii	ii	iv	i
(4) i	iii	ii	iv

Match the following :

State	Population Density per sq. k.m. (2011)
a. Haryana	i. 123
b. Himachal Pradesh	ii. 414
c. Jharkhand	iii. 573
d. Bihār	iv. 1106

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) ii	i	iii	iv
(2) iii	i	ii	iv
(3) iii	ii	iv	i
(4) i	iii	ii	iv

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

14. योग्य जोड्या जुळवा :

शिखर, ठिकाण	उंची (मीटर)
a. मांगी-तुंगी	i. 1567
b. त्र्यंबकेश्वर	ii. 1416
c. सप्तशृंगी	iii. 1304
d. साल्हेर	iv. 1100

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	i	iii	iv
(4)	i	ii	iii	iv

Match the following :

Peak, Place	Height (meter)
a. Mangi-Tungi	i. 1567
b. Trambakeshwar	ii. 1416
c. Saptashringi	iii. 1304
d. Salher	iv. 1100

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	ii	i	iv
(3)	ii	i	iii	iv
(4)	i	ii	iii	iv

15. रो-रो वाहतुकीची सुरुवात भारतात सर्वप्रथम कोणत्या रेल्वेमार्गावर झाली ?

(1) उत्तर-पूर्व सीमांत रेल्वेमार्ग	(2) दक्षिण रेल्वेमार्ग
(3) कोंकण रेल्वेमार्ग	(4) पूर्व रेल्वेमार्ग

The row-row transportation started firstly in India on which railway route ?

(1) North Eastern border railway route	(2) Southern railway route
(3) Konkan railway route	(4) Eastern railway route

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

16. योग्य जोड्या जुळवा :

राज्य	पर्यटन स्थळ
a. जम्मू व काश्मिर	i. तरण तारण, बाबा बकाला
b. हिमाचल प्रदेश	ii. अंबाला, भडकल सरोवर
c. पंजाब	iii. अवंतीपूर, अलचीगोम्पा
d. हरियाणा	iv. त्रिलोकनाथ, नैनादेवी

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	iv	i	ii
(3)	iii	iv	ii	i
(4)	iv	iii	i	ii

Match the following :

State	Tourist Centre
a. Jammu and Kashmir	i. Taran Taran, Baba Bakala
b. Himachal Pradesh	ii. Ambala, Bhadkal lake
c. Punjab	iii. Avantipur, Alachigompa
d. Haryana	iv. Triloknath, Nainadevi

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	iv	iii	ii	i
(2)	iii	iv	i	ii
(3)	iii	iv	ii	i
(4)	iv	iii	i	ii

17. चॅम्पिअन आणि सेठ यांच्या वर्गीकरणानुसार महाराष्ट्र राज्यात जंगलांचे किती प्रमुख प्रकार आहेत ?

(1) 6	(2) 5	(3) 4	(4) 3
-------	-------	-------	-------

As per the Champion and Seth's classification, how many major types of forests are present in Maharashtra ?

(1) 6	(2) 5	(3) 4	(4) 3
-------	-------	-------	-------

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

18. भारतातील कोणते शहर भारतीय शासनाच्या स्वच्छ क्रमवारीत सलग तीन वेळा (2019 ते 2021) स्वच्छ शहर म्हणून घोषित करण्यात आले ?

- (1) इंदौर (2) पुणे (3) मुंबई (4) सुरत

Which city of India has been declared as cleanest city for three consecutive years (2019 to 2021) by Swachh ranking of Government of India ?

- (1) Indore (2) Pune (3) Mumbai (4) Surat

19. योग्य जोड्या जुळवा :

औष्णिक विज केंद्र

जिल्हा

a. कोराडी	i. ठाणे
b. पारस	ii. नागपूर
c. उरण	iii. जळगांव
d. फेकरी	iv. अकोला

(a) (b) (c) (d)

- (1) i ii iii iv
(2) iv iii ii i
(3) ii iv iii i
(4) ii iv i iii

Match the following :

Thermal Power Station

District

a. Koradi	i. Thane
b. Paras	ii. Nagpur
c. Uran	iii. Jalgaon
d. Fekari	iv. Akola

(a) (b) (c) (d)

- (1) i ii iii iv
(2) iv iii ii i
(3) ii iv iii i
(4) ii iv i iii

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

20. रायलसीमा पठाराचे स्थान _____ येथे आहे.

सत्य एफ

- (1) कर्नाटक पठाराच्या उत्तरेला
- (2) कर्नाटक पठाराच्या पश्चिमेला
- (3) कर्नाटक पठाराच्या दक्षिणेला
- (4) कर्नाटक पठाराच्या पूर्वेला

Railseema Plateau is located in _____ region.

- (1) North of Karnataka Plateau
- (2) West of Karnataka Plateau
- (3) South of Karnataka Plateau
- (4) East of Karnataka Plateau

21. खालील निकषांच्या आधारे 2011-12 या वर्षासाठी नियोजन आयोगाने दारिद्र्य रेषा निश्चित केली.

- (1) दरडोई उत्पन्न प्रतिमहिना ग्रामीण भागासाठी ₹ 816 व शहरी भागासाठी ₹ 1,000
- (2) दरडोई उत्पन्न प्रतिदिनी ग्रामीण भागासाठी ₹ 47 व शहरी भागासाठी ₹ 32
- (3) दरडोई उत्पन्न प्रतिदिनी ग्रामीण भागासाठी ₹ 49.63 व शहरी भागासाठी ₹ 56.64
- (4) यापैकी नाही

For 2011-12 planning commission had defined poverty line with the help of following criteria.

- (1) ₹ 816 and ₹ 1,000 per capita income per month in rural areas and urban areas respectively
- (2) ₹ 47 and ₹ 32 per capita income per day in rural areas and urban areas respectively
- (3) ₹ 49.63 and ₹ 56.64 per capita income per day in rural areas and urban areas respectively
- (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

22. विशेष प्रदेश विकास कार्यक्रम यासाठी तयार करण्यात आला

- अ. दारिद्र्य निर्मूलन व रोजगार वाढ
- ब. डोंगराळ व आदिवासी भागाचा विकास
- क. दुष्काळग्रस्त भागाचा विकास
- ड. ग्रामीण भागात औद्योगिकीकरण

- (1) अ फक्त (2) ब आणि ड फक्त
(3) ब आणि क फक्त (4) ड फक्त

Special Area Development Programme has been formulated for

- a. Poverty eradication and employment growth
- b. To develop hilly and tribal area
- c. To develop drought prone area
- d. Industrialization in the rural area

- (1) a only (2) b and d only
(3) b and c only (4) d only

23. राजकोषीय नीतीची साधने कोणती ?

- अ. सार्वजनिक व्यय आणि सार्वजनिक कर्ज
- ब. लोकशाही आणि संघराज्यात्मक रचना
- क. करारोपण आणि अंदाजपत्रक
- ड. संसद आणि प्रशासन

- (1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त
(3) ड फक्त (4) अ आणि क फक्त

Which are the instruments of fiscal policy ?

- a. Public spending and public debt
- b. Democracy and federal structure
- c. Taxation and budget
- d. Parliament and administration

- (1) a only (2) b and c only
(3) d only (4) a and c only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

24. उज्वल डिस्कॉम अश्युरन्स योजना कोणी सुरू केली ?

- (1) केंद्र सरकार (2) राज्य सरकार
(3) महाराष्ट्र विद्युत बोर्ड (4) जीवन वीमा निगम

Who launched Ujwal Discom Assurance Yojana ?

- (1) Central Government (2) State Government
(3) Maharashtra Electricity Board (4) Life Insurance Corporation

25. ऑगस्ट 1991 मध्ये भारतातील कर सुधारणा शिफारसीसाठी खालीलपैकी कोणती समिती नियुक्त करण्यात आली होती ?

- (1) डॉ. राजा जे. चेलैया (2) एम. नरसिंहम
(3) डॉ. सुखमॉय चक्रवर्ती (4) डॉ. अबीद हुसेन

Which of the following committee was appointed to recommend tax reforms in India in August 1991 ?

- (1) Dr. Raja J. Chelliah (2) M. Narasimham
(3) Dr. Sukhmoy Chakravarty (4) Dr. Abid Husen

26. 2011-12 मध्ये एकूण श्रमशक्तीमध्ये स्वयंरोजगार, नियमित रोजगार आणि प्रासंगिक रोजगाराचा काय हिस्सा होता ?

- (1) स्वयंरोजगार 52%, नियमित 18%, प्रासंगिक 30%
(2) स्वयंरोजगार 30%, नियमित 52%, प्रासंगिक 18%
(3) स्वयंरोजगार 20%, नियमित 18%, प्रासंगिक 62%
(4) यापैकी नाही

What was the share of self employed, regular employees and casual labours in the total workforce in 2011-12 ?

- (1) Self employed 52%, regular 18%, casual 30%
(2) Self employed 30%, regular 52%, casual 18%
(3) Self employed 20%, regular 18%, casual 62%
(4) None of these

27. खाद्य तेलांवरील राष्ट्रीय मिशन-तेल पाम _____ मध्ये सुरू करण्यात आले.

- (1) ऑगस्ट, 2020 (2) ऑगस्ट, 2019 (3) ऑगस्ट, 2022 (4) ऑगस्ट, 2021

National Mission on Edible oil-oil palm was launched in

- (1) August, 2020 (2) August, 2019 (3) August, 2022 (4) August, 2021

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

28. पीक विविधीकरण कार्यक्रम 2013-14 पासून _____ ची उपयोजना म्हणून राबविण्यात आला.

- (1) ऑपरेशन ग्रीन्स
- (2) राष्ट्रीय कृषि विकास योजना
- (3) एक जिल्हा एक उत्पादन
- (4) भारतीय प्राकृतिक कृषि पद्धती योजना

Crop Diversification Programme was implemented since 2013-14 as a sub-scheme of

- (1) Operation Greens
- (2) Rashtriya Krishi Vikas Yojana
- (3) One District One Product
- (4) Bharatiya Prakritik Krishi Paddhati Programme

29. 2021-22 दरम्यान एम-3 (M₃) मध्ये _____ समाविष्ट आहेत.

- अ. पोस्ट ऑफिस बचत बँक ठेवी
- ब. पोस्ट ऑफिसच्या एकूण ठेवी
- क. बँकाकडील मुदत ठेवी
- ड. बँकाकडील मागणी ठेवी

- (1) अ, ब आणि क
- (2) क आणि ड
- (3) अ, ब आणि ड
- (4) वरीलपैकी सर्व

During 2021-22, M₃ included

- a. Post Office Saving Bank Deposit
- b. Total Post Office Deposits
- c. Time Deposits with Banks
- d. Demand Deposits with Banks

- (1) a, b and c
- (2) c and d
- (3) a, b and d
- (4) all of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

30. 2023-24 च्या अर्थसंकल्पात खालीलपैकी कोणते प्राधान्य क्रम आहेत ?

- अ. सर्वसमावेशक विकास
ब. हरित वाढ
क. युवा शक्ती
ड. आर्थिक क्षेत्र

- (1) अ आणि ड (2) ब आणि क (3) अ आणि ब (4) अ, ब, क आणि ड

Which of the following are priorities of budget 2023-24 ?

- a. Inclusive development
b. Green growth
c. Youth power
d. Financial sector

- (1) a and d (2) b and c (3) a and b (4) a, b, c and d

31. 12 व्या वित्त आयोगाने राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीची योजना केंद्र आणि राज्यांच्या योगदानासह _____ च्या प्रमाणात चालू ठेवण्याची शिफारस केली.

- (1) 25 : 75 (2) 50 : 50 (3) 75 : 25 (4) 90 : 10

The 12th Finance Commission recommended the continuance of the scheme of National Calamity Relief Fund with contributions from the Centre and the States in the ratio of

- (1) 25 : 75 (2) 50 : 50 (3) 75 : 25 (4) 90 : 10

32. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने अयोग्य आहे/त ?

अ. युटीजीएसटी, केंद्र सरकार आणि केंद्रशासित प्रदेश सरकारांद्वारे गोळा केले जातात.

ब. आयजीएसटी, केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे गोळा करतात.

- (1) फक्त अ अयोग्य आहे (2) फक्त ब अयोग्य आहे
(3) दोन्ही अ आणि ब अयोग्य आहेत (4) वरीलपैकी नाही

Which of the following statement/s is/are incorrect ?

- a. UTGST, is collected by Central Government and Union Territory Governments.
b. IGST, is collected by Central Government and State Governments.

- (1) Only a is incorrect (2) Only b is incorrect
(3) Both a and b are incorrect (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

33. मानवी विकास निर्देशांकांमध्ये बहुआयामी दारिद्र्य निर्देशांकाचे _____, _____, _____ तीन आयाम प्रतिबिंबित होतात.

अ. आरोग्य

ब. उत्पन्न

क. शिक्षण

ड. राहणीमान

(1) अ, ब आणि क

(2) ब, क आणि ड

(3) अ, क आणि ड

(4) अ, ब आणि ड

Multidimensional poverty index has three dimensions mirroring in the Human Development index

a. Health

b. Income

c. Education

d. Living standards

(1) a, b and c

(2) b, c and d

(3) a, c and d

(4) a, b and d

34. सप्टेंबर 2001 मध्ये जवाहर ग्राम समृद्धी योजना आणि रोजगार शाश्वती योजना _____ या योजनेत एकत्रीत करण्यात आल्या.

(1) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना

(2) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना

(3) प्रधान मंत्री ग्रामोदय योजना

(4) स्वर्णजयंती शहरी रोजगार योजना

In September 2001 the schemes of Jawahar Gram Samridhi Yojana and Employment Assurance Scheme have been integrated with

(1) Sampurna Grameen Rozgar Yojana

(2) Swarnajayanti Gram Swarozgar Yojana

(3) Pradhan Mantri Gramoday Yojana

(4) Swarnajayanti Shahari Rozgar Yojana

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

35. वित्तीय जबाबदारी आणि अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायदा, 2003 (एफ आर बी एम कायदा, 2003) असे नमूद करतो की केंद्र सरकारने _____ पर्यंत महसूली तूट दूर करण्यासाठी योग्य उपाययोजना करणे आवश्यक आहे.

- (1) 2004 - 05   (2) 2008 - 09   (3) 2010 - 11   (4) 2015 - 16

The Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003 (FRBM Act, 2003) stipulates that the Central Government must take appropriate measures to eliminate the revenue deficit by

- (1) 2004 - 05   (2) 2008 - 09   (3) 2010 - 11   (4) 2015 - 16

36. भारतातील पहिल्या सोन्याच्या एटीएम चे उद्घाटन कोणत्या शहरात करण्यात आले ?

- (1) वाराणसी   (2) हैदराबाद   (3) लखनौ   (4) कोची

India's first gold ATM has been inaugurated in which city ?

- (1) Varanasi   (2) Hyderabad   (3) Lucknow   (4) Kochi

37. खालीलपैकी कोणाला राजीव गांधी खेलरत्न पुरस्कार 2020 ने सन्मानित करण्यात आले ?

- (1) सचिन तेंडुलकर   (2) महेंद्रसिंग धोनी
(3) विराट कोहली   (4) रोहित शर्मा

Who among the following was awarded the Rajiv Gandhi Khelratna Award 2020 ?

- (1) Sachin Tendulkar   (2) Mahendra Singh Dhoni
(3) Virat Kohli   (4) Rohit Sharma

38. 2020 मधील लॉकडाऊन दरम्यान कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाने कृषि उत्पादनांच्या सुलभ वाहतुकीसाठी हे मोबाईल ॲप्लिकेशन सुरू केले.

- (1) किसान एक्सप्रेस   (2) किसान रथ
(3) किसान कनेक्ट   (4) कृषि नेटवर्क

During the lockdown in 2020, the Ministry of Agriculture and Farmers Welfare launched this mobile application for easy transportation of agricultural products.

- (1) Kisan Express   (2) Kisan Rath
(3) Kisan Connect   (4) Krishi Network

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

39. पद्मविभूषण पुरस्काराने सन्मानित झालेल्या प्रभा अत्रे कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहेत ?
(1) साहित्य (2) संगीत (3) खेळ (4) नागरी सेवा

Prabha Atre, who was conferred the Padma Vibhushan is associated with which field ?
(1) Literature (2) Music (3) Sports (4) Civil services

40. 2022 मध्ये आयोजित 'अखिल भारतीय राजभाषा परिषदेचे' यजमान कोणते शहर आहे ?
(1) सुरत (2) अहमदाबाद (3) मुंबई (4) पुणे

Which city is the host of 'All-India Official Language Conference' held in 2022 ?
(1) Surat (2) Ahmadabad (3) Mumbai (4) Pune

41. विस्डेनने 21 व्या शतकातील भारताचा सर्वात मौल्यवान कसोटी खेळाडू म्हणून कोणाला निवडले आहे ?
(1) महेंद्रसिंग धोनी (2) विराट कोहली
(3) रवींद्र जडेजा (4) आर. अश्विन

Who has been named as 'India's most valuable test player of the 21st century' by Wisden ?

- (1) Mahendra Singh Dhoni (2) Virat Kohli
(3) Ravindra Jadeja (4) R. Ashwin

42. कोणती संस्था 'अॅन्युअल स्टेटस ऑफ इज्युकेशन रिपोर्ट' (ASER) प्रसिद्ध करते ?

- (1) नीती आयोग (2) प्रथम
(3) ऑक्सफॅम इंटरनॅशनल (4) युनिसेफ

Which institution releases the 'Annual Status of Education Report' (ASER) ?

- (1) Niti Aayog (2) Pratham
(3) Oxfam International (4) UNICEF

43. कोणत्या संस्थेने आण्विक सुरक्षेवर उच्चस्तरीय किव-मॉस्को संवाद स्थापन केला ?

- (1) आय.ए.ई.ए. (2) युनिसेफ (3) आय.एम.एफ. (4) यु.एन.एस.सी.

Which institution established the high-level Kyiv-Moscow Dialogue on Nuclear Safety ?

- (1) IAEA (2) UNICEF (3) IMF (4) UNSC

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. कोव्हीड-19 या महामारीचा पहिला रुग्ण भारतामध्ये केव्हा व-कोठे आढळला ?

(1) 30 जानेवारी 2020, केरळ	(2) 31 डिसेंबर 2019, केरळ
(3) 30 जानेवारी 2020, गोवा	(4) 31 डिसेंबर 2019, गोवा

When and where was the first patient of Covid-19 epidemic found in India ?

(1) 30 th January 2020, Kerala	(2) 31 st December 2019, Kerala
(3) 30 th January 2020, Goa	(4) 31 st December 2019, Goa

45. अल् मोहद-अल् हिंदी हा पहिला नौदल सराव खालीलपैकी कोणत्या दोन देशांदरम्यान ऑगस्ट 2021 मध्ये पार पडला आहे ?

(1) भारत - इराण	(2) भारत - ओमान
(3) भारत - अफगाणिस्तान	(4) भारत - सौदी अरेबिया

Al Mohad Al Hindi the first naval exercise between which two countries was held in August 2021 ?

(1) India - Iran	(2) India - Oman
(3) India - Afghanistan	(4) India - Saudi Arabia

46. 21 ग्रँड स्लॉम जेते पदे जिंकणारा पहिला पुरुष टेनिस स्टार कोण आहे ?

(1) रॉजर फेडर	(2) राफेल नदाल
(3) नोवाक जोकोविच	(4) अंद्रे आगासी

Who is the first male Tennis star to win 21 Grand-Slam titles ?

(1) Roger Federar	(2) Rafael Nadal
(3) Novak Djokovic	(4) Andre Agassi

47. कोणत्या तंत्रज्ञान प्लॅटफॉर्म ने 'जागरूक.व्होटर' मोहीम सुरू केली ?

(1) फेसबुक	(2) मायक्रोसॉफ्ट
(3) ट्विटर	(4) गुगल

Which technology platform launched the 'Jagruk Voter' campaign ?

(1) Facebook	(2) Microsoft
(3) Twitter	(4) Google

48. युद्धकाळात गाजविलेल्या असामान्य शौर्याबद्दल 2021 मध्ये अशोकचक्र हा सन्मान यांना मरणोत्तर प्रदान करण्यात आला.

(1) अल्ताफ हुसेन भट्ट	(2) ए.एस.आय. बाबू राम
(3) ज्योतीकुमार निराला	(4) अश्विनीकुमार दिक्षित

Ashok Chakra was posthumously awarded in 2021 for the extra ordinary bravery displayed during the war to

(1) Altaf Husain Bhatt	(2) A.S.I. Babu Ram
(3) Jyotikumar Nirala	(4) Ashwini Kumar Dixit

49. 2021 - 22 चा ज्ञानपीठ पुरस्कार जिंकणारे मराठी साहित्यिक कोण होते ?

(1) दामोदर मौजो	(2) व्ही. एस. खांडेकर
(3) लक्ष्मणशास्त्री जोशी	(4) विंदा करंदीकर

Who was the Marathi Literaturer to win the Gyanpeeth Award in 2021 - 22 ?

(1) Damodar Mauzo	(2) V. S. Khandekar
(3) Laxmanshastri Joshi	(4) Vinda Karandikar

50. जागतिक तंबाखू विरोधी दिन पुरस्कार - 2022 साठी जागतिक आरोग्य संघटनेने कोणत्या भारतीय राज्याची निवड केली आहे ?

(1) मध्यप्रदेश	(2) छत्तीसगड
(3) ओडीशा	(4) झारखंड

Which Indian State has been selected by WHO for World No Tobacco Day Award - 2022 ?

(1) Madhya Pradesh.	(2) Chattisgarh
(3) Odisha	(4) Jharkhand

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

51. महाधिवक्त्या बदल खालीलपैकी कोणते विधान असत्य आहे ?

- (1) 'महाधिवक्त्याची' नियुक्ती भारताचे राष्ट्रपती करतात
- (2) राज्यपालांनी त्यांना संदर्भित केलेल्या अशा कायदेशीर बाबींवर ते राज्यसरकारला सल्ला देतात
- (3) राज्यपालांनी त्यांना नेमून दिलेली कायदेशीर वैशिष्ट्ये असलेली अशी इतर कर्तव्ये ते पार पाडतात
- (4) संविधान किंवा इतर कोणत्याही कायद्याने त्यांना दिलेली कार्ये ते पार पाडतात

Which of the following statement is not correct about the Advocate General ?

- (1) The 'Advocate General' is appointed by the President of India
- (2) He gives advice to the Government of the State on such legal matters which are referred to him by the Governor
- (3) He perform such other duties of a legal character that is assigned to him by the Governor
- (4) He discharges the functions conferred on him by the Constitution or any other law

52. भारतातील उच्च न्यायालयाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?

- (1) उच्च न्यायालये 'जनहित याचिकांशी' संबंधित याचिका स्विकारू शकतात
- (2) उच्च न्यायालयाच्या प्रत्येक न्यायाधिकाची नियुक्ती राष्ट्रपती करतात
- (3) राज्याचे राज्यपाल उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिकांची नियुक्ती करतात
- (4) उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिकांचे निवृत्तीचे वय 62 आहे

Which among the following statement is not correct about a High Court in India ?

- (1) High Courts may accept a petition related to 'Public Interest Litigation'
- (2) Every Judge of a High Court is appointed by the President
- (3) Governor of the State appoints the Judges of a High Court
- (4) The age of retirement of a High Court Judge is 62

53. भारत सरकारकडून प्रत्येक वर्षी 24 एप्रिल हा दिवस खालीलपैकी कोणता दिवस म्हणून साजरा केला जातो ?

- (1) राष्ट्रीय जन संपर्क दिन
- (2) राष्ट्रीय पंचायत राज दिन
- (3) राष्ट्रीय मतदार दिन
- (4) राष्ट्रीय साक्षरता दिन

Which of the following day is celebrated by the Government of India every year on 24th April ?

- (1) National Public Relation Day
- (2) National Panchayat Raj Day
- (3) National Voters' Day
- (4) National Literacy Day

54. खालीलपैकी कोणत्या राज्यांमध्ये विधानपरिषद हे सभागृह नाही ?

- अ. बिहार
- ब. कर्नाटक
- क. केरळ
- ड. राजस्थान

- (1) फक्त अ आणि ब
- (2) फक्त क आणि ड
- (3) अ, ब आणि क
- (4) फक्त-ड

Which among the following States do not have Vidhan Parishad ?

- a. Bihar
- b. Karnataka
- c. Kerala
- d. Rajasthan

- (1) Only a and b
- (2) Only c and d
- (3) a, b and c
- (4) Only d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

55. अचूक जोड्या लावा.

- अ. 61 वी घटनादुरुस्ती
ब. 44 वी घटनादुरुस्ती
क. 41 वी घटनादुरुस्ती
ड. 73 वी घटनादुरुस्ती

1. राज्य लोक सेवा आयोगातील सदस्यांचे सेवा निवृत्तीचे वय 60 वरून 62 वर्षे
2. त्रिस्तरीय पंचायत राज व्यवस्था
3. मतदाराचे वय 21 वरून 18 वर्षे केले
4. राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती आणि पंतप्रधान यांच्या निवडणुकी विषयी वाद सर्वोच्च व उच्च न्यायालयात

- (1) अ - 4, ब - 3, क - 1, ड - 2
(2) अ - 3, ब - 4, क - 1, ड - 2
(3) अ - 2, ब - 1, क - 4, ड - 3
(4) अ - 4, ब - 1, क - 3, ड - 2

Match the pairs correctly.

- A. 61st Constitutional Amendment   1. Retirement age of Members of State Public Service Commission increased from 60 to 62 years
B. 44th Constitutional Amendment   2. Three tier Panchayat Raj System
C. 41st Constitutional Amendment   3. Voter age changed from 21 to 18 years
D. 73rd Constitutional Amendment   4. Controversy in Supreme Court and High Court regarding election of President, Vice President and Prime Minister

- (1) A - 4, B - 3, C - 1, D - 2
(2) A - 3, B - 4, C - 1, D - 2
(3) A - 2, B - 1, C - 4, D - 3
(4) A - 4, B - 1, C - 3, D - 2

56. सरपंचाचे अधिकार आणि कर्तव्ये याबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

- ग्रामसभेत मंजूर झालेल्या ठरावांची अंमलबजावणी करणे.
  - ग्रामपंचायतीच्या मालकीची मालमत्तेचे सुरक्षण करणे.
  - ग्रामपंचायतील क्षेत्रातील प्राथमिक शाळांवर देखरेख ठेवणे.
- वरीलपैकी अयोग्य विधाने निवडा.

- फक्त अ
- फक्त ब
- फक्त क
- यापैकी नाही

Consider the following statements about the powers and duties of Sarpanch.

- To implement the resolutions passed in the Gram Sabha.
- Protect the property owned by Gram Panchayat.
- To supervise primary schools in the Gram Panchayat area.

Select the incorrect statements given above.

- Only a
- Only b
- Only c
- None of the above

57. खालीलपैकी कोणत्या सरकारी आयोगाचे सदस्य नव्हते ?

- श्री. बी. शिवरामन
- डॉ. एस. आर. सेन
- रामा सुब्रमण्यम
- यापैकी नाही

Who among the following was not a member of Sarkaria Commission ?

- Shri B. Sivaraman
- Dr. S. R. Sen
- Rama Subramaniam
- None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

58. निवडणूक आयोगाची कर्तव्ये स्पष्ट करण्यासाठी कोणत्या कलमात सुधारणा करण्यात आली ?

- (1) कलम - 324 भाग - 10
- (2) कलम - 324 भाग - 15
- (3) कलम - 300 भाग - 9
- (4) कलम - 298 भाग - 6

Which article was amended to clarify duties of the Election Commission ?

- (1) Article - 324 Part - 10
- (2) Article - 324 Part - 15
- (3) Article - 300 Part - 9
- (4) Article - 298 Part - 6

59. अचूक जोड्या लावा.

I. थॉमस हॉब्स	अ. अँग्लो-आस्ट्रियन तत्त्वज्ञ
II. फ्रेडरिक हायेक	ब. फ्रेंच राज्यक्रांतीचा जनक
III. रॉबर्ट नॉझिक	क. ब्रिटिश तत्त्वज्ञ
IV. रूसो	ड. अमेरिकन तत्त्वज्ञ

- (1) I - ब, II - अ, III - ड, IV - क
- (2) I - क, II - अ, III - ड, IV - ब
- (3) I - ड, II - क, III - ब, IV - अ
- (4) I - ड, II - अ, III - ब, IV - क

Match the correct pairs.

I. Thomas Hobbes	A. Anglo-Austrian Philosopher
II. Friedric Hayek	B. Father of French Revolution
III. Robert Nozick	C. British Philosopher
IV. Rousseau	D. American Philosopher

- (1) I - B, II - A, III - D, IV - C
- (2) I - C, II - A, III - D, IV - B
- (3) I - D, II - C, III - B, IV - A
- (4) I - D, II - A, III - B, IV - C

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

60. भारताच्या संविधान परिषदेच्या कार्याविषयीच्या समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) डॉ. राजेंद्र प्रसाद (2) डॉ. बी. आर. आंबेडकर
(3) जवाहरलाल नेहरू (4) ग. वा. मावळणकर

Who among the following headed the Committee on the functions of the Constituent Assembly of India ?

- (1) Dr. Rajendra Prasad (2) Dr. B. R. Ambedkar
(3) Jawaharlal Nehru (4) G.V. Mavalankar

61. संविधान परिषदेच्या सल्लागार शाखेने भारतीय राज्यघटनेचा पहिला मसुदा _____ मध्ये तयार केला.

- (1) जानेवारी, 1947 (2) मार्च, 1947
(3) सप्टेंबर, 1947 (4) ऑक्टोबर, 1947

The first draft of the Constitution of India was prepared in _____ by the Advisory Branch of the Constituent Assembly.

- (1) January, 1947 (2) March, 1947
(3) September, 1947 (4) October, 1947

62. भारतीय राज्यघटनेतील मार्गदर्शक तत्वांच्या भारतीय राज्यघटनेतील अनुच्छेदाच्या क्रमांकानुसार योग्य क्रम लावा.

- अ. पर्यावरणाचे संरक्षण व सुधारणा.
ब. जनतेचे राहाणीमान व सार्वजनीक आरोग्य सुधारणे.
क. अनुसूचित जाती, जमाती आणि दूबल घटकांच्या आर्थिक हितांचे रक्षण.
ड. सर्व नागरीकांसाठी समान नागरी कायदा लागू करणे.

- (1) अ, ब, क, ड (2) ड, अ, क, ब (3) ड, क, ब, अ (4) ब, क, ड, अ

Arrange in appropriate order as per Sr. No. of articles of Directive Principles of the State Policy given in the Constitution of India.

- a. Protection and improvement of environment.
b. Improving living status and public health.
c. Protection of economic interests of SC, ST and weaker section.
d. To implement uniform civil code for all the people.

- (1) a, b, c, d (2) d, a, c, b (3) d, c, b, a (4) b, c, d, a

कृपया कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

63. मॉंटग्यू-चेम्सफोर्ड या नावाने ओळखला जाणारा भारतीय घटनात्मक सुधारणाविषयक अहवाल _____ मध्ये प्रसिद्ध करण्यात आला.

- (1) जून 1918 (2) ऑगस्ट 1918
(3) जुलै 1918 (4) ऑक्टोबर 1918

The report on Indian Constitutional Reforms known as the Montague-Chelmsford, was published in

- (1) June 1918 (2) August 1918
(3) July 1918 (4) October 1918

64. कोणती जोडी अयोग्यरित्या जुळवलेली आहे/त ?

अ. भेदभाव करण्यास मनाई - कलम 15

ब. संमेलनाचा हक्क - कलम 19

क. जीवित संरक्षणाचा अधिकार - कलम 20

ड. घटनात्मक उपायाचा अधिकार - कलम 32

- (1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त (3) क फक्त (4) ड फक्त

Which pair is/are incorrectly matched ?

a. Prohibition of discrimination - Article 15

b. Right to Association - Article 19

c. Right to Protection of Life - Article 20

d. Right to Constitutional Remedies - Article 32

- (1) a only (2) b and c only (3) c only (4) d only

65. समवर्ती सूचीमध्ये खालीलपैकी कशाचा समावेश नाही ?

अ. करारनामे

ब. जंगले

क. जकात

ड. दिवाळखोरी आणि नादारी

- (1) ब आणि क (2) फक्त अ (3) फक्त क (4) फक्त ड

Which of the following is not included in the Concurrent List ?

a. Contracts

b. Forests

c. Tolls

d. Bankruptcy and insolvency

- (1) b and c (2) only a (3) only c (4) only d

66. शैवाळ वर्गीकरणामध्ये 'किटोफोरेल्स' हा गट खालीलपैकी कोणत्या वर्गामध्ये येतो ?

(1) क्लोरोफायटा	(2) कॅरोफायटा
(3) सियानोफायटा	(4) ऱ्होडोफायटा

'Chaetophorales' group belong to which of the algal class ?

(1) Chlorophyta	(2) Charophyta
(3) Cyanophyta	(4) Rhodophyta

67. अति पाण्यामुळे वनस्पती मृत होतात कारण

- (1) पाण्यामुळे मातीच्या सामूचे उदासीनीकरण होते
- (2) मूळे ऑक्सीजनपासून वंचित होतात
- (3) पाण्यामुळे मूळावरील परजीवींची वाढ होते
- (4) वनस्पतीच्या वाढीसाठी आवश्यक असलेली सर्व खनिजे पाण्यात नसतात

A plant is killed by over watering because

- (1) Water neutralizes the pH of the soil
- (2) The roots are deprived of oxygen
- (3) Water supports the growth of root parasites
- (4) Water does not have all the necessary mineral for plant growth

68. नायट्रोजन स्थिर करण्यासाठी खालीलपैकी कोणते शैवाळे जास्तीत जास्त उपयोगी आहे ?

(1) क्लोरोफायसी	(2) मीक्झोफायसी
(3) ऱ्होडोफायसी	(4) फियोफायसी

Which group of Algae plays a dominant role in Nitrogen Fixation ?

(1) Chlorophyceae	(2) Myxophyceae
(3) Rhodophyceae	(4) Phaeophyceae

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

69. मिओसिसच्या टप्प्यांचे योग्य क्रम कोणता आहे ?

- (1) लेप्टोटिन, पॅचीटिन, झायगोटिन, डिप्लोटिन, डायकायनेसिस
- (2) लेप्टोटिन, डायकायनेसिस, पॅचीटिन, डिप्लोटिन, झायगोटिन
- (3) लेप्टोटिन, झायगोटिन, पॅचीटिन, डिप्लोटिन, डायकायनेसिस
- (4) डायकायनेसिस, डिप्लोटिन, पॅचीटिन, झायगोटिन, लेप्टोटिन

Which is the correct order of phases of meiosis ?

- (1) Leptotene, Pachytene, Zygotene, Diplotene, Diakinesis
- (2) Leptotene, Diakinesis, Pachytene, Diplotene, Zygotene
- (3) Leptotene, Zygotene, Pachytene, Diplotene, Diakinesis
- (4) Diakinesis, Diplotene, Pachytene, Zygotene, Leptotene

70. अँटीमोनी संयुगे _____ च्या उपचारांसाठी वापरण्याची शिफारस केली जाते.

- (1) एलिफंटायसीस
- (2) फॅसिओलोप्सियासिस
- (3) शिस्टोमियासिस
- (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Antimony compounds are recommended for the treatment of

- (1) Elephantiasis
- (2) Fasciolopsiasis
- (3) Schistomiasis
- (4) None of the above

71. साधारणपणे पोरिफेरामध्ये गेमेट कशामुळे तयार होतात ?

- (1) कोयानोसाईट्स
- (2) आर्किओसाईट्स
- (3) मायोसाईट्स
- (4) पिनाकोसाईट्स

Normally in porifera the gametes are formed by

- (1) Choanocytes
- (2) Archaeocytes
- (3) Myocytes
- (4) Pinacocytes

72. तापमानातील प्रत्येक 1°C वाढीसाठी हवेतील ध्वनीचा वेग _____ से.मी./सेकंद ने वाढतो.

- (1) 6.1
- (2) 0.61
- (3) 61
- (4) 16

For each 1°C rise in temperature, the speed of sound in air increases by _____ cm/s.

- (1) 6.1
- (2) 0.61
- (3) 61
- (4) 16

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK.

P.T.O.

A

73. विशिष्ट उष्णतेचे, सी.जी.एस्. प्रणालीतील एकक _____ हे आहे.

- (1) कॅलरीज्/ग्रॅम (2) कॅलरीज्/ग्रॅम डिग्री सेल्सिअस
(3) कॅलरीज् डिग्री सेल्सिअस/ग्रॅम (4) वरीलपैकी कोणतेच नाही

Unit of specific heat in C.G.S. system is

- (1) Calories/gram (2) Calories/gram °C
(3) Calories °C/gram (4) None of the above

74. विद्युतधारेने विद्युतरोधकांत खर्च केलेली शक्ती कशाच्या प्रमाणात असते ?

- (1) विद्युतरोधकातील विद्युत धारेचा वर्ग
(2) विद्युतरोधकातील विद्युत धारेचा घन
(3) विद्युतरोधकातील विद्युत धारेचे वर्गमूळ
(4) त्यातील विभवांतराचा वर्ग

The power expended by a current in a resistance is proportional to

- (1) Square of the current in the resistance
(2) Cube of the current in the resistance
(3) Square root of the current in the resistance
(4) Square of the potential difference across it

75. डांग्या खोकला हा आजार कोणत्या जीवाणूच्या संसर्गामुळे होतो ?

- (1) स्टॅफिलोकोकस ऑरियस (2) बोर्डेटेला पर्ट्युसिस
(3) स्ट्रेप्टोकोकस पायोजीनस् (4) सॉल्मोनेला प्रजाती

Whooping cough disease is caused by which of the following bacterial infection ?

- (1) Staphylococcus aureus (2) Bordetella pertussis
(3) Streptococcus pyogenes (4) Salmonella species

76. खालीलपैकी कोणते जीवनसत्व ऑक्सिडेशन प्रतिबंधित करणारे आहे ?

- (1) जीवनसत्व ए (2) जीवनसत्व डी (3) जीवनसत्व इ (4) जीवनसत्व के

Which of the following vitamin acts as an antioxidant ?

- (1) Vitamin A (2) Vitamin D (3) Vitamin E (4) Vitamin K

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

77. _____ ही औषधे मध्यवर्ती मज्जासंस्था, पचनसंस्था यांच्यावरील संवेदी चेता तंतूंच्या टोकावर बद्ध राहतात.

(1) कॅन्नाबिनॉईडस्	(2) ओपिऑईड्स
(3) मॉर्फिन	(4) कोका-अल्कलॉईडस्

_____ are drugs which bind to receptors present in central nervous system and gastro-intestinal-tract.

(1) Cannabinoids	(2) Opioids
(3) Morphine	(4) Coca-alkaloids

78. जर्मन सिल्वर हा मिश्रधातू खालील धातूंच्या मिश्रणातून तयार होतो

(1) तांबे, जस्त, कथील	(2) तांबे, निकेल, जस्त
(3) तांबे, जस्त	(4) तांबे, कथील

German Silver is alloy of

(1) Cu, Zn, Sn	(2) Cu, Ni, Zn
(3) Cu, Zn	(4) Cu, Sn

79. "अॅस्पिरिन" चे रसायनिक नाव

(1) ओ-अॅसेटील सॅलिसिलीक अॅसीड	(2) ओ-इथाईल सॅलिसिलीक अॅसीड
(3) ओ-मिथाईल सॅलिसिलीक अॅसीड	(4) ओ-बेझॉईल सॅलिसिलीक अॅसीड

Chemical name of aspirin is

(1) O-Acetyl Salicylic Acid	(2) O-Ethyl Salicylic Acid
(3) O-Methyl Salicylic Acid	(4) O-Benzoyl Salicylic Acid

80. कठीण आणि मृदु - आम्ल आणि अल्कली या संज्ञा कोणी दिल्या ?

(1) ब्रॉन्स्टेड	(2) लेविस
(3) पियरसन	(4) फ्रँकलिन

The terms Hard and Soft - Acids and Bases were given by

(1) Bronsted	(2) Lewis
(3) Pearson	(4) Franklin

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

81. वर्तुळाचे क्षेत्रफळ 'क्ष' चौ.सेमी असेल आणि त्याचे वर्तुळाचा परिघ 'क्ष' सेमी असेल, तर खालीलपैकी कोणती त्या वर्तुळाची त्रिज्या होईल ?

- (1) 1 सेमी (2) 2 सेमी (3) 3 सेमी (4) 4 सेमी

If area of circle is 'x' sq.cm and perimeter of corresponding circle is 'x' cm, then which of the following will be radius of circle ?

- (1) 1 cm (2) 2 cm (3) 3 cm (4) 4 cm

82. एका दुकानदाराने 15 शर्ट 2,340 रुपयांना विकल्यास 60 रु. तोटा झाला. तर प्रत्येक शर्टची खरेदी किंमत किती ?

- (1) 152 रु. (2) 160 रु.
(3) 180 रु. (4) 230 रु.

A shopkeeper sold 15 shirts for Rs. 2,340. He suffered a loss of Rs. 60. What is cost price of each shirt ?

- (1) Rs. 152 (2) Rs. 160
(3) Rs. 180 (4) Rs. 230

83. सोडवा :

$$\frac{0.1 \times 0.1 \times 0.1 + 0.02 \times 0.02 \times 0.02}{0.2 \times 0.2 \times 0.2 + 0.04 \times 0.04 \times 0.04}$$

- (1) 0.375 (2) 0.125
(3) 0.250 (4) 0.500

Solve :

$$\frac{0.1 \times 0.1 \times 0.1 + 0.02 \times 0.02 \times 0.02}{0.2 \times 0.2 \times 0.2 + 0.04 \times 0.04 \times 0.04}$$

- (1) 0.375 (2) 0.125
(3) 0.250 (4) 0.500

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A.

84. तीन व्यक्तींच्या आजच्या वयांची बेरीज 72 वर्षे आहे व सात वर्षापूर्वी त्यांच्या वयांचे गुणोत्तर 4 : 6 : 7 असे होते, तर त्यांचे आजचे वय किती ?

- (1) 20, 30, 22 (2) 22, 24, 26
(3) 19, 25, 28 (4) 17, 25, 30

The sum of present ages of 3 persons is 72 yrs. Seven years ago, their ages were in the ratio 4 : 6 : 7. What are their present ages in years ?

- (1) 20, 30, 22 (2) 22, 24, 26
(3) 19, 25, 28 (4) 17, 25, 30

85. एका माणसाने बँकेकडून द. सा. द. शे. 12% सरळ व्याजाने कर्ज घेतले. 3 वर्षांनंतर त्याने रुपये 5,400 सरळ व्याज फेडले. तर त्याने घेतलेल्या कर्जाची रक्कम किती ?

- (1) रुपये 12,000 (2) रुपये 20,000 (3) रुपये 15,000 (4) रुपये 10,500

A man took a loan from a bank at the rate of 12% p.a. simple interest. After 3 years, he had to pay Rs. 5,400 as interest. Find the amount borrowed by him.

- (1) Rs. 12,000 (2) Rs. 20,000 (3) Rs. 15,000 (4) Rs. 10,500

86. एका 16,000 रुपये किमतीच्या यंत्राची किंमत दरवर्षी 5% नी कमी होते. तर दोन वर्षांनंतर त्याची किंमत किती ?

- (1) 15,400 रु. (2) 13,640 रु. (3) 14,440 रु. (4) 15,540 रु.

The value of machine decreases at the rate of 5% every year. If the value of machine is Rs. 16,000, what will it be after two years ?

- (1) Rs. 15,400 (2) Rs. 13,640 (3) Rs. 14,440 (4) Rs. 15,540

87. आगगाडीचे प्रवास भाडे 20%-वाढविले. पुन्हा-सलग दोन महिन्यात 10% व 25% ने वाढविले तर सुरुवातीच्या प्रवास भाड्यात एकूण किती टक्यांनी वाढ झाली ?

- (1) 65 (2) 55 (3) 60 (4) 50

The railway fare increased by 20%. Again in next two successive months, it is increased by 10% and 25% respectively. What is the percentage increase in the original fare ?

- (1) 65 (2) 55 (3) 60 (4) 50

88. सोडवा :

$$\frac{(-2-3) \times (5+3) \div (-2-3)}{(-6-4) \div (-7-5)}$$

- (1) 96   (2) 6.9   (3) -9.6   (4) 9.6

Solve :

$$\frac{(-2-3) \times (5+3) \div (-2-3)}{(-6-4) \div (-7-5)}$$

- (1) 96   (2) 6.9   (3) -9.6   (4) 9.6

89. एक फलंदाज 19 व्या डावात 98 धावा करतो आणि त्यामुळे त्याची सरासरी 4 ने वाढते. तर 19 व्या डावानंतर त्याची सरासरी किती आहे ?

- (1) 22   (2) 24   (3) 25   (4) 26

A batsman makes a score of 98 runs in the 19th innings and thus increases his average by 4. What is his average after 19th innings ?

- (1) 22   (2) 24   (3) 25   (4) 26

90. एका वर्तुळाचे क्षेत्रफळ हे 3 सेमी, 4 सेमी व 12 सेमी त्रिज्या असणाऱ्या तीन वर्तुळांच्या क्षेत्रफळाच्या बेरजेइतके असेल, तर त्या वर्तुळाची त्रिज्या किती ?

- (1) 17 सेमी   (2) 14 सेमी   (3) 13 सेमी   (4) 16 सेमी

Find the radius of circle whose area is equal to the sum of area's of three circles of radii 3 cm, 4 cm and 12 cm.

- (1) 17 cm   (2) 14 cm   (3) 13 cm   (4) 16 cm

91. बुद्धिबळाच्या पटावर किती चौरस असतात ?

- (1) 1092   (2) 204   (3) 1296   (4) 1500

How many squares are there on a chess board ?

- (1) 1092   (2) 204   (3) 1296   (4) 1500

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

92. दिलेल्या श्रेणीतील चुकीचे पद शोधा.

15, 21, 24, 30, 32, 39, 51

- (1) 30 (2) 39 (3) 24 (4) 32

Find out the wrong term in the given series.

15, 21, 24, 30, 32, 39, 51

- (1) 30 (2) 39 (3) 24 (4) 32

93. खाली दोन विधाने आणि दोन अनुमाने दिली आहेत. योग्य पर्याय शोधा.

विधाने : अ. सर्व शिक्षक कलाकार आहेत.

ब. काही कलाकार आनंदी राहतात.

अनुमाने : क. सर्व शिक्षक आनंदी राहतात.

ड. जे आनंदी राहतात ते सर्व कलाकार असतात.

- (1) फक्त क सत्य (2) फक्त ड सत्य
(3) क आणि ड दोन्ही असत्य (4) क आणि ड दोन्ही सत्य

Two statements and two conclusions are given below. Find out suitable alternative.

Statements : A. All teachers are artists.

B. Few artists live happily.

Conclusions : C. All teachers live happily.

D. All those who live happily are artists.

- (1) Only C true (2) Only D true
(3) Both C and D are false (4) Both C and D are true

94. अंकिताच्या आईचे वय तिच्या वयाच्या अडिचपट आणि तिच्या भावाच्या वयाच्या चारपट आहे. त्यांचे एकूण वय 66 वर्षे आहे. अंकिताच्या भावाचे दोन वर्षांनंतरचे वय किती असेल ?

- (1) 10 वर्षे (2) 14 वर्षे (3) 12 वर्षे (4) 16 वर्षे

Ankita's mother's age is two and half times Ankita's age and four times her brother's age. Their total age is 66 years. What will be Ankita's brother's age after 2 years ?

- (1) 10 years (2) 14 years (3) 12 years (4) 16 years

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

95. खाली दिलेल्या माहितीचा काळजीपूर्वक अभ्यास करा व प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- A, B, C, D, E, F आणि G एका भिंतीवर बसले आहेत व त्या सर्वांचे तोंड पूर्वेकडे आहे.
  - C हा D च्या तात्काळ उजवीकडे आहे.
  - B हा अगदी टोकाला आहे व त्याचा शेजारी E आहे.
  - G हा E आणि F च्या मध्यात आहे.
  - D हा दक्षिणेकडील टोकापासून तिसऱ्या स्थानावर आहे.

'G' च्या उजवीकडे कोण बसले आहे ?

- (1) A (2) C (3) D (4) F

Study the following given information carefully and answer the questions that follow.

- A, B, C, D, E, F and G are sitting on a wall and all of them are facing east.
- C is the immediate right of D.
- B is at extreme end and E as his neighbour.
- G is between E and F.
- D is sitting third from the south end.

Who is sitting to the right of 'G' ?

- (1) A (2) C (3) D (4) F

96. जर 2016 या वर्षी आंतरराष्ट्रीय योगा दिन मंगळवारी असेल, तर त्याच वर्षी राष्ट्रीय विज्ञान दिन कोणत्या वारी असेल ?

- (1) शुक्रवार (2) शनिवार (3) रविवार (4) सोमवार

The International Yoga Day falls on Tuesday in 2016, then on which day will the National Science Day fall in the same year ?

- (1) Friday (2) Saturday (3) Sunday (4) Monday

97. जर 4, 5, 8, 13, 14, 17, 22, ... ही मालिका 'अशीच सुरू' ठेवली तर खालीलपैकी कोणती संख्या ही मालिकेची राहणार नाही ?

- (1) 31 (2) 32 (3) 33 (4) 35

If the series 4, 5, 8, 13, 14, 17, 22, ... is continued in same pattern, which of the following is not a term of this series ?

- (1) 31 (2) 32 (3) 33 (4) 35

98. जर, "UNIDENTIFIED" या शब्दाची सर्व अक्षरे वर्णमालानुसार लागली असतील, तर किती अक्षरांची स्थिती अपरिवर्तित राहिल ?

- (1) एक (2) दोन (3) तीन (4) चार

If all the letters of the word "UNIDENTIFIED" are arranged in alphabetical order, then the position of how many letters will remain unchanged ?

- (1) One (2) Two (3) Three (4) Four

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

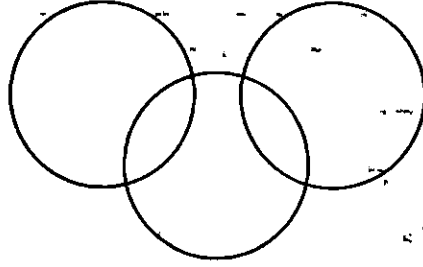
99. सान्वी पूर्वकडे काही अंतर चालत जाते आणि ती तिच्या डाव्या बाजूला 90° त वळते. नंतर ती 50 मी. चालते. आता ती तिच्या उजव्या बाजूला 135° त वळते आणि 15 मी. चालत जाते. आता तिच्या डाव्या बाजूला कोणती दिशा निर्देश करते ?

- (1) ईशान्य (2) वायव्य (3) नैऋत्य (4) आग्नेय

Sanvi walks some distance towards East and turns left in 90° . Then she walks 50 m. Now she turns right in 135° and walks 15 m. Now her left hand indicates which direction ?

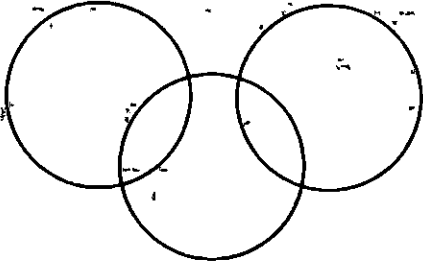
- (1) North-east (2) North-west (3) South-west (4) South-east

100. खाली वेन आकृती आणि तीन शब्दांचे पर्याय दिलेले आहेत. कोणता पर्याय वेन आकृती अचूकपणे दर्शवितो ?

- (1) इतिहास, भूगोल, नागरिकशास्त्र (2) भारत, आशिया, युरोप
(3) फूल, सुवासिक, पांढरा (4) कप, बर्शी, चहा

Below Venn-diagram and three words are given in options. Which option represents the Venn-diagram correctly ?

- (1) History, Geography, Civics (2) India, Asia, Europe
(3) Flowers, Fragrant, White (4) Cup, Saucer, Tea

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "(3)" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.

- ①   ②   ●   ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नांचो तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्न-क्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK